

CZEŚĆ III. STRATEGICZNA

3.1. MISJA, OBSZARY I CELE STRATEGICZNE GMINY WIENIAWA

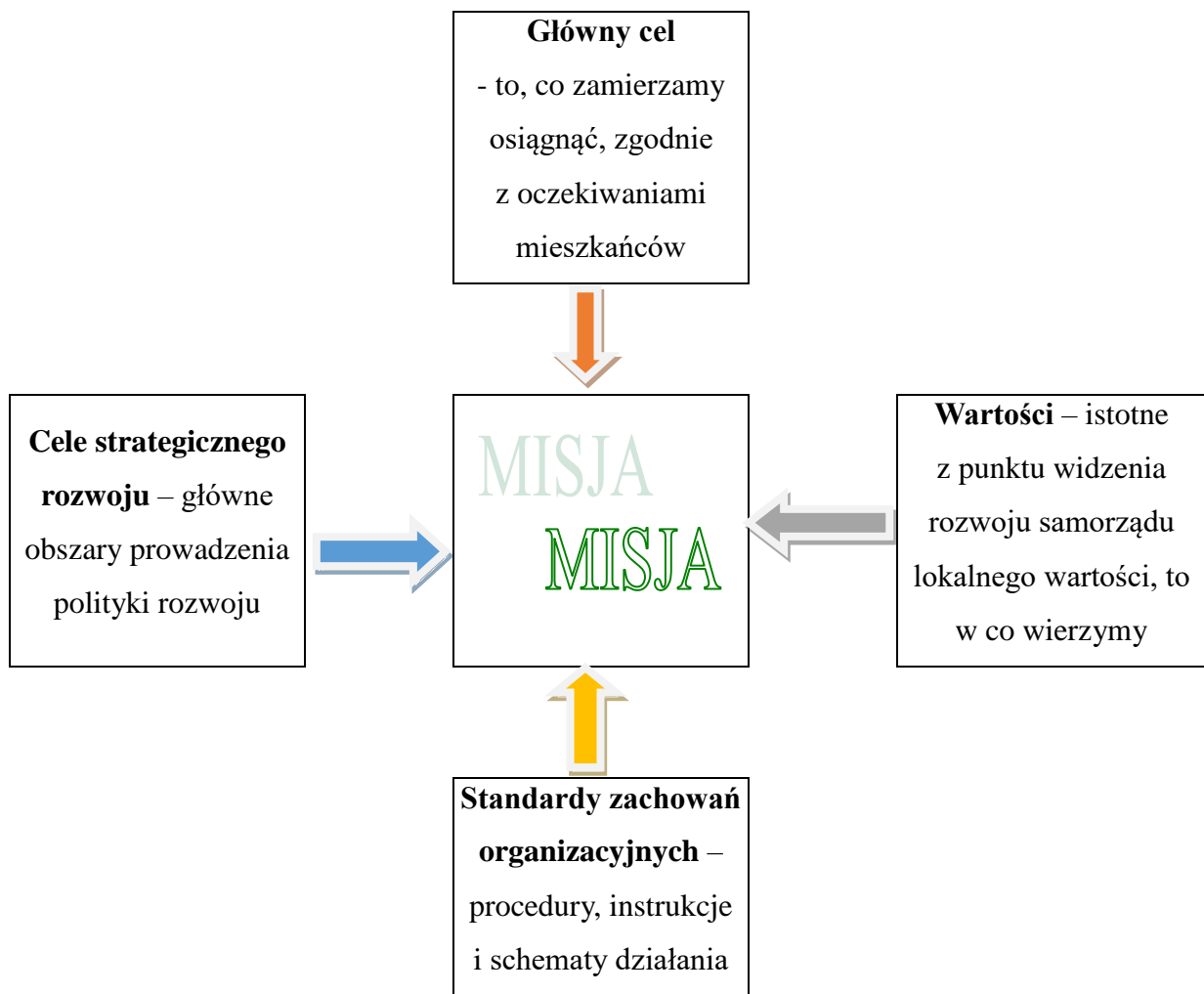
3.1.1. CELE STRATEGICZNE GMINY WIENIAWA

Przedstawione w niniejszym rozdziale cele strategiczne i operacyjne, zasady implementacji oraz projekty i zadania służące ich realizacji obejmują wszystkie sfery życia i funkcjonowania Gminy Wieniawa. Podczas prac analitycznych i diagnostycznych, zostały wyznaczone cztery główne obszary funkcjonowania Gminy, są to:

1. Infrastruktura techniczna w Gminie.
2. Środowisko i ład przestrzenny w Gminie.
3. Poprawa jakości życia na obszarze zrewitalizowanym.
4. Zaspokojenie potrzeb gospodarczych i społecznych.

Misja rozwoju Gminy Wieniawa, została określona zgodnie z wykorzystanym w procesie strategicznym modelem Ashridge i złożona jest z czterech elementów.

Rysunek 1. Model misji według Ashridge Strategic Management Centre

Źródło: Opracowanie własne.

Na misję składają się:

- 1. Główny cel** – to, co zamierzamy osiągnąć, zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców - został on wyznaczony na podstawie zebrań z mieszkańcami w 2015 i 2016 roku. W każdym z sołectw przeprowadzone zostały po 2 spotkania;
- 2. Cele strategicznego rozwoju** – główne obszary prowadzenia polityki rozwoju- zdefiniowane na podstawie ankiet do diagnozy oraz oczekiwań i potrzeb mieszkańców;
- 3. Wartości** – istotne z punktu widzenia rozwoju samorządu lokalnego wartości, to w co wierzymy- prace samorządu winny być odpowiedzią na oczekiwania mieszkańców i oparte na jasno określonych zasadach.
- 4. Standardy zachowań organizacyjnych** – procedury, instrukcje i schematy działania- opracowanie dokumentów planistycznych i wytycznych w zakresie realizacji poszczególnych zadań, które pozwolą osiągnąć założone cele.

Takskonstruowaną misję rozwoju należy postrzegać i odczytywać jako integralną całość. Jest to zatem zarówno główny cel wyznaczający zasadniczy kierunek dążeń, domeny strategicznego rozwoju –wskazujące obszary koncentracji wysiłków, jak i wartości oraz standardy zachowań, które towarzyszą procesowi wyboru i realizacji zadań, wpisujących się w określone w celu i strategii główne kierunki rozwoju.

3.1.2. WIZJA I MISJA GMINY WIENIAWA

Wizja przedstawia pożądaną wizję gminy w danym okresie. Powinna być ona motywująca, określając pozytywny obraz uwzględniający lokalne uwarunkowania.

Wizja Gminy Wieniawa do 2032 roku:

Gmina Wieniawa stanowi sprawny ośrodek gospodarczy i kulturalny oraz bezpieczne i przyjazne miejsce do życia i rozwoju mieszkańców, traktujących gminę jak swój dom.

Misja stanowi syntetyczną deklarację, określającą najwyższego poziomu cel, najogólniejszą koncepcję działania. W strategii tworzonej z udziałem partnerów społecznych, misja określa też wspólne zobowiązania wobec przyszłości.

Misja Gminy Wieniawa do 2032 roku:

Poprawa jakości życia poprzez modernizację infrastruktury technicznej, utworzenie lokalnego ośrodka gospodarczego i kulturalnego, zapewnienie możliwości rozwoju oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu Mieszkańców

3.1.3. CELE GMINY WIENIAWA

Cele strategiczne (domeny) i przypisane do nich cele operacyjne Gminy Wieniawa zdefiniowane są do roku 2032 i służą osiągnięciu misji Gminy.

Określają one rezultaty o najważniejszym znaczeniu w długiej perspektywie natomiast przypisane im cele operacyjne wyznaczają kierunki działań, co do przedsięwzięć właściwych dla koncepcji rozwoju Gminy.

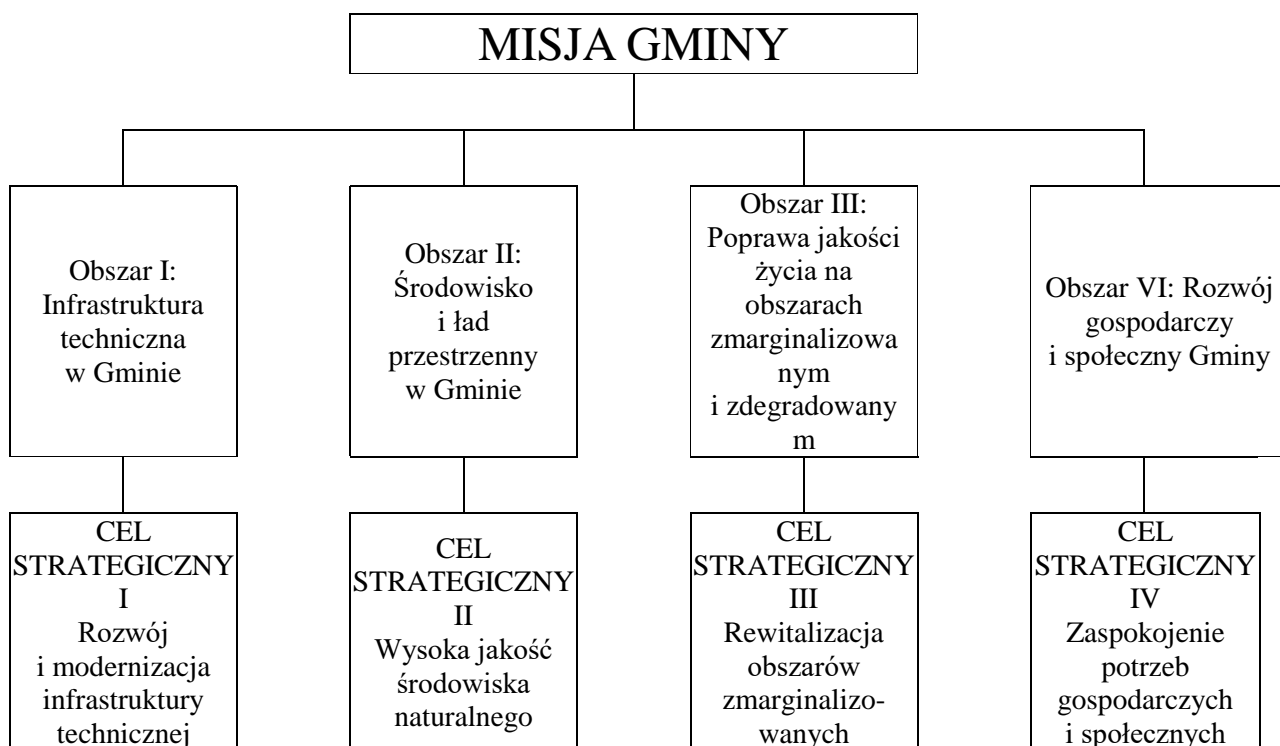
Cele strategiczne i operacyjne związane są z decyzjami dotyczącymi utrzymania lub zmiany wykorzystania zasobów Gminy, w tym również zasobów będących w posiadaniu sektora prywatnego oraz pozarządowego.

Cele strategiczne i operacyjne zawarte w niniejszym dokumencie powstały na podstawie oceny aktualnej sytuacji uwzględniającej zidentyfikowane w uspołecznionym procesie pracy problemy i czynniki wewnętrzne (słabe i mocne strony Gminy Wieniawa) oraz zewnętrzne (szanse i zagrożenia w otoczeniu) wpływające na perspektywę rozwoju Gminy.

3.1.3. Cele strategiczne

Cele strategiczne zostały opracowane w 4 głównych wyznaczonych wcześniej obszarach funkcjonowania Gminy Wieniawa. Cele strategiczne w podziale na obszary prezentują się następująco:

Rysunek 2. Obszary i cele strategiczne Gminy Wieniawa

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 1. Cele strategiczne Gminy Wieniawa

Misja: Poprawa jakości życia poprzez modernizację infrastruktury technicznej, utworzenie lokalnego ośrodka gospodarczego i kulturalnego, zapewnienie możliwości rozwoju oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu Mieszkańców.			
Cel strategiczny:		Cel operacyjny:	
1	Rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej	1.1	Zwiększenie stopnia skanalizowania gminy
		1.2	Poprawa jakości wody pitnej i dywersyfikacja dostaw wody
		1.3	Rozbudowa infrastruktury drogowej
		1.4	Budowa infrastruktury na cele kulturalne i społeczne
2	Wysoka jakość środowiska naturalnego	2.1	Efektywny system gospodarowania odpadami komunalnymi
		2.2	Implementacja zachowań proekologicznych wśród społeczności lokalnej
		2.3	Redukcja zanieczyszczeń powietrza, ograniczenie niskiej emisji i wspieranie energooszczędności
		2.4	Gospodarka zbiornikami wodnymi
		2.5	Zagospodarowanie przestrzenne
3	Rewitalizacja zmarginalizowanych obszarów	3.1	Poprawa estetyki miejscowości na terenie gminy poprzez zagospodarowanie centrów miejscowości
		3.2	Udoskonalanie ładu przestrzennego Gminy
		3.3	Przywrócenie funkcjonalności budynków użyteczności publicznej
4	Zaspokojenie potrzeb gospodarczych i społecznych	4.1	Poprawa dostępu oraz jakości administracji
		4.2	Wszechstronny rozwój (intelektualny, fizyczny, kulturalny) wszystkich mieszkańców Gminy
		4.3	Wzmocnienie dialogu z mieszkańcami Gminy
		4.4	Zwiększona dostępność usług dla mieszkańców Gminy
		4.5	Rozwinięty sektor mikro i małych przedsiębiorstw
		4.6	Poprawa jakości turystyki
		4.7	Rozwinięte społeczeństwo obywatelskie

Źródło: Opracowanie własne.

3.1.4. WARTOŚCI SŁUŻĄCE REALIZACJI MISJI:

Gmina dba o tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w innych obszarach takich, które niesą inwazyjne dla środowiska naturalnego i nie umniejszają potencjału turystycznego Gminy.

Wieniawa to dobra, wygodna do zamieszkania Gmina - można tu rozwinąć swoje pasje, uczyć się przez całe życie, realizować osobiste aspiracje a także korzystać z edukacji na wysokim poziomie. Mieszkańcy Gminy żyją w miejscu bezpiecznym, gdzie zapewnione są

europejskie standardy życia. Wieniawa to gmina gdzie **mieszkańcy mają szansę brać odpowiedzialność za rozwój swojego otoczenia** i wpływać na ważne dla Gminy rozstrzygnięcia. Rozwój Gminy odbywa się w sposób **zaplanowany, przemyślany i profesjonalny**, gwarantujący racjonalność i efektywność podejmowanych działań. Podejmowanie ważnych dla rozwoju Gminy i jej mieszkańców decyzji i działań odbywa się w oparciu o **zasadę transparentności, z możliwie największym udziałem jego mieszkańców** (konsultacje społeczne, partycypacja społeczna). Kierujemy się **konsekwencją w realizacji ustalonych celów i zamierzeń** zwracając **szczególny nacisk na jakość realizowanych działań** (tj. terminowość, zapewnienie odpowiednich zasobów, w tym finansowych). Stawiamy na **merytorykę w podejmowanych działaniach** opierającą się na własnej wiedzy oraz wiedzy zewnętrznych ekspertów w danej dziedzinie. W zarządzaniu Gminą i jej rozwojem **wykorzystujemy nowoczesne metody i technologie.** **Współpraca międzysektorowa** jest kluczowa dla skutecznego i efektywnego rozwoju Gminy Wieniawa.

Mieszkańcy Gminy są profesjonalnie obsługiwani w Urzędzie Gminy i jego placówkach, a także poprzez elektroniczne narzędzia obsługi administracyjnej. Większość z koniecznych spraw administracyjnych można załatwić niewychodząc z domu (przez Internet lub telefonicznie). Praca urzędu dostosowana jest także do potrzeb mieszkańców pracujących poza terenem Gminy i późno wracających do domu.

3.1.5. Strategie działania oraz zadania realizacyjne do poszczególnych celów

Do każdego celu operacyjnego zostały opracowane i zdefiniowane sposoby ich osiągnięcia i realizacji w postaci zadań do wykonania. Natomiast do każdego obszaru Strategii zostały opracowane strategie działania. Strategia działania stanowi rozwinięcie treści zadania wskazujące, jakimi sposobami będzie najefektywniej i najlepiej osiągnąć cele operacyjne poprzez realizację tego zadania.

Tabela 2. Cele operacyjne Gminy Wieniawa w celu strategicznym 1

Obszar Strategii: Infrastruktura techniczna w gminie		
Strategie działania:		
1. Opracowanie planu zaopatrzenia Gminy Wieniawa w energię elektryczną		
2. Rozbudowa infrastruktury Gminy Wieniawa zapewniającej, dostawy wody pitnej, poprawie jakości wody, odprowadzenie ścieków		
3. Systematyczna modernizacja istniejącej infrastruktury drogowej,		
4. Rozbudowa i przebudowa skrzyżowań,		
5. Poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów Gminy		
1. Rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej		
1.1	Zwiększenie stopnia skanalizowania gminy	Opracowanie koncepcji kanalizacji Gminy Budowa sieci kanalizacyjnej w Jabłonicy Budowa sieci kanalizacyjnej w Kochanowie Wieniawskim Budowa sieci kanalizacyjnej w Sokolnikach Suchych Budowa sieci kanalizacyjnej dla pozostałych miejscowości Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
1.2	Poprawa jakości wody pitnej i dywersyfikacja dostaw wody	Budowa stacji uzdatniania wody na potrzeby mieszkańców Wymiana hydrantów przeciwpożarowych Budowa sieci wodociągowej do nowo powstałych posesji i działek budowlanych w Wieniawie. Budowa sieci wodociągowej do nowo powstałych posesji i działek budowlanych w Zawadach. Budowa sieci wodociągowej do nowo powstałych posesji i działek budowlanych w Jabłonicy. Budowa sieci wodociągowej do nowo powstałych posesji i działek budowlanych w Głogowie. Budowa sieci wodociągowej do nowo powstałych posesji i działek budowlanych w Skrzynnie.
1.3	Rozbudowa infrastruktury drogowej	Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Komorów. Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Skrzynno. Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Sokolniki Suche. Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Jabłonica. Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Zawady Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Koryciska. Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Głogów. Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Kłudno. Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Brudnów. Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Kochanów Wieniawski. Przebudowa dróg gminnych w miejscowości Kamień. Przebudowa dróg gminnej w miejscowości Wieniawa przy ulicy Warzywnej, Rzecznej, Wąskiej, Kasztanowej, Spokojnej, Sportowej, Leśnej. Modernizacja dróg stanowiących dojazd do pól w miejscowości Skrzynno. Modernizacja dróg stanowiących dojazd do pól w miejscowości Żuków. Modernizacja dróg stanowiących dojazd do pól w miejscowości Sokolniki Mokre. Modernizacja dróg stanowiących dojazd do pól w miejscowości Kaleń. Modernizacja dróg stanowiących dojazd do pól w miejscowości Zadąbrów. Modernizacja dróg stanowiących dojazd do pól w miejscowości Romualdów Dobudowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Kłudno. Dobudowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Komorów. Dobudowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Sokolniki Suche. Dobudowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Zawady. Dobudowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Koryciska. Dobudowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Skrzynno.

		Dobudowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Jabłonica.
		Dobudowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Ryków.
		Dobudowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Wieniawa.
1.4	Budowa infrastruktury technicznej na cele kulturalne i społeczne	Budowa ogólnodostępnej świetlicy wiejskiej w miejscowości Kochanów Wieniawski
		Budowa ogólnodostępnej świetlicy wiejskiej w miejscowości Zawady.
		Budowa ogólnodostępnej świetlicy wiejskiej w miejscowości Koryciska.
		Budowa otwartej strefy aktywności w miejscowości Wieniawa
		Budowa otwartej strefy aktywności w miejscowości Żuków
		Budowa otwartej strefy aktywności w miejscowości Zawady
		Budowa otwartej strefy aktywności w miejscowości Koryciska.
		Budowa placu zabaw

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 3. Cele operacyjne Gminy Wieniawa w celu strategicznym 2

Obszar Strategii: Środowisko i ład przestrzenny w Gminie		
Strategie działania:		
1. Zwiększanie zdolności Gminy do utylizacji odpadów z zachowaniem bezpieczeństwa ekologicznego,		
2. Dalsza edukacja ekologiczna mieszkańców Gminy,		
3. Aktualizacja zasad polityki przestrzennej,		
4. Wspieranie zagospodarowania prywatnych posesji na terenie Gminy,		
5. Aktualizacja Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wieniawa		
2. Wysoka jakość środowiska naturalnego.		
2.1	Efektywny system gospodarowania odpadami komunalnymi	Budowa i wyposażenie punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych Realizacja programów na rzecz kształtowania świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy.
2.2	Implementacja zachowań proekologicznych wśród społeczności lokalnej	Organizowanie szkoleń i prelekcji na temat selektywnej zbiórki odpadów komunalnych Budowa systemu ścieżek edukacyjnych dotyczących flory i fauny w Dolinie Radomki
2.3	Redukcja zanieczyszczeń powietrza, ograniczenie niskiej emisji i wspieranie energooszczędności	Modernizacja kotłowni wraz z rozbudową sieci dystrybucyjnej przy Urzędzie Gminy Modernizacja kotłowni wraz z rozbudową sieci dystrybucyjnej przy PSP Montaż ogniw fotowoltanicznych, pomp ciepła, kolektorów słonecznych. Wymiana instalacji elektrycznej i oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej Wymiana oświetlenia ulicznego na lampy typu LED
2.4	Gospodarka zbiornikami wodnymi	Renowacja zbiornika wodnego w Żukowie Renowacja zbiornika wodnego w Woli Brudnowskiej Renowacja zbiornika wodnego w Jabłonicy Renowacja zbiornika wodnego w Kochanowie Wieniawskim Renowacja zbiornika wodnego w Sokolnikach Suchych Renowacja zbiornika wodnego w Kamieniu
2.5	Zagospodarowanie przestrzenne	Opracowanie miejscowego planu zagospodarowania

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 4. Cele operacyjne Gminy Wieniawa w celu strategicznym 3

Obszar VI: Poprawa jakości życia na obszarze zmarginalizowanym i zdegradowanych		
Strategie działania:		
1. Rozwój infrastruktury technicznej na obszarach rewitalizowanych w celu ich aktywizacji społecznej i gospodarczej		
2. Poprawa jakości życia		
3. Zwiększenie odbudowa więzi społecznych poprzez udostępnienie nowych miejsc spotkań		
4. Poprawa lub utrzymanie stanu środowiska przyrodniczego		
5. Kształtowanie krajobrazu		
6. Pobudzenie rozwoju gospodarczego poprzez przyciąganie inwestorów zewnętrznych		
3. Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych		
3.1	Poprawa estetyki miejscowości na terenie gminy	Przebudowa centrów miejscowości Aranżacja przestrzeni publicznej na potrzeby lokalnej społeczności Zwiększona liczba nowych inwestorów lokujących kapitał w gminie
3.2	Udoskonalenie ładu przestrzennego Gminy	Wyposażenie w urządzenia do koszenia i porządkowania infrastruktury drogowej i melioracyjnej Regulacja systemu melioracyjnego Powiększenie powierzchni terenów zielonych Kształtowanie krajobrazu JST
3.3	Przywrócenie funkcjonalności budynków użyteczności publicznej	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej
3.4	Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych	Zmniejszenie bezrobocia Integracja międzypokoleniowa społeczeństwa Odbudowa więzi społecznych Osiągnięcie wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 5. Cele operacyjne Gminy Wieniawa w celu strategicznym 4

Obszar Strategii: Rozwój gospodarczy i społeczny Gminy		
Strategie działania:		
1. Powszechny dostęp do informacji na temat potencjalnych zagrożeń i sposobów reagowania w sytuacjach ich wystąpienia,		
2. Zwiększanie dostępności do usług opieki zdrowotnej,		
3. Opracowanie polityki rozwoju kultury i sportu w Gminie		
4. Wszechstronny rozwój sportowy od najmłodszego do seniora		
5. Zwiększanie dostępności obiektów sportowo-rekreacyjnych,		
6. Propagowanie zdrowego stylu życia,		
7. Nowoczesna baza dla potrzeb instytucji kultury,		
8. Rozwijanie programów edukacji kulturalno-artystycznej przez instytucje kultury,		
9. Zwiększanie zainteresowania mieszkańców aktywnym uczestnictwem w kulturze,		
10. Wspieranie oraz promowanie aktywności mieszkańców i inicjatyw sąsiedzkich,		
11. Zwiększanie roli organizacji pozarządowych w realizacji celów i zadań Gminy,		
12. Opracowanie polityki gospodarczej (wspierania przedsiębiorców i pozyskiwania inwestorów),		
13. Wspieranie działań na rzecz rozwoju gospodarki innowacyjnej na terenie Gminy,		
14. Wspieranie inicjatyw i ułatwień związanych z rozwojem przedsiębiorczości,		
4. Zaspokojenie potrzeb gospodarczych i społecznych		
4.1	Poprawa dostępu oraz jakości administracji	Wdrożenie systemu e-usługi. Przystosowanie infrastruktury i narzędzi do obsługi administracyjnej mieszkańców Profesjonalna obsługa klienta w urzędzie gminy i jednostkach

		organizacyjnych
		Dostosowanie infrastruktury urzędu do potrzeb osób niepełnosprawnych
		Uelastycznienie czasu pracy urzędu względem potrzeb pracujących mieszkańców
4.2	Wszechstronny rozwój (intelektualny, fizyczny, kulturalny) wszystkich mieszkańców Gminy	Organizacja imprez kulturalno- rozrywkowych i wydarzeń kulturalnych związanych z dziedzictwem, historią i tradycjami gminy
		Organizacja imprez sportowo- kulturalnych z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury sportowej
		Aktywność społeczna promująca integrację wewnątrz- i międzypokoleniową
4.3	Wzmocnienie dialogu z mieszkańcami Gminy	Opracowanie, wdrożenie i upowszechnienie procedur konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Wieniawa.
		Przeprowadzanie panelowych badań jakości świadczonych usług administracyjnych.
4.4	Zwiększona dostępność usług dla mieszkańców Gminy	Gminny rynek pracy dostosowany do potrzeb lokalnej i regionalnej gospodarki
		Poprawa usług opieki zdrowotnej poprzez budowę budynku
		Aktywność władz samorządowych i innych instytucji w rozwiązywaniu problemów społecznych
4.5	Rozwinięty sektor mikro i małych przedsiębiorstw	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wśród młodzieży, m.in. poprzez udzielenie wsparcia doradczo- szkoleniowego dla osób zakładających działalność gospodarczą
		Program szkoleń dla mieszkańców i przedsiębiorców - dostosowanie umiejętności do potrzeb rynku pracy - gmina
		Ułatwianie wejścia na rynek pracy młodym osobom niepozostającym w zatrudnieniu poprzez objęcie ich różnorodnymi formami wsparcia oraz programami aktywizacji zawodowej
4.6	Poprawa jakości turystyki	Sprawny i konkurencyjny sektor turystyczny gminy, baza infrastrukturalna turystyki przystosowana do potrzeb rynku
		Wybudowanych dróg rowerowych o charakterze turystycznym
4.7	Rozwinięte społeczeństwo obywatelskie	Utworzenie centrum dialogu gminnego
		Wspieranie inicjatyw obywatelskich
		Utworzenie miejsc i warunków w celu wsparcia podmiotów realizujących zadania pożytku publicznego.
		Kontynuacja funkcjonowania funduszu sołeckiego w ramach budżetu gminy.
		Poprawa warunków mieszkaniowych i socjalnych

Źródło: Opracowanie własne

3.2. ANALIZA SWOT

W oparciu o ustalenia diagnozy sytuacji społecznej w Gminie Wieniawa przeprowadzono analizę strategiczną przy użyciu metody SWOT. Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych metod diagnozy sytuacji, w jakiej znajduje się wspólnota samorządowa. Służy porządkowaniu i segregacji informacji, dzięki czemu stanowi użyteczną pomoc przy dokonywaniu oceny zasobów i otoczenia danej jednostki samorządu terytorialnego, ułatwia też identyfikację problemów i określenie priorytetów rozwoju. Nazwa tej techniki pochodzi od pierwszych liter angielskich słów:

S - Strengths	Silne strony, atuty	ZASOBY GMINY
W - Weaknesses	Wady, słabości, słabe strony	ZASOBY GMINY
O - Opportunities	Okazje, możliwości, Szanse	OTOCZENIE
T - Threats	Trudności, zagrożenia	OTOCZENIE

Silne i słabe strony traktowane są jako czynniki wewnętrzne, na które społeczność lokalna ma wpływ, natomiast szanse i zagrożenia jako czynniki zewnętrzne – umiejscowione w bliższym i dalszym otoczeniu jednostki, na które nie mamy wpływu.

CEL STRATEGICZNY I

Tabela numer 29 przedstawia mocne i słabe strony celu strategicznego „Rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej” oraz szanse i zagrożenia jakie ze sobą niesie.

Tabela 6. Analiza SWOT dla celu strategicznego - Rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • średnio rozwinięta sieć dróg publicznych • wysoki procent zwodociągowania gminy • dobry dostęp do budynków użyteczności publicznej w centrum gminy • bliski dostęp do infrastruktury drogowej (droga krajowa) i kolejowej 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczająca ilość zasobów wody pitnej • słaba jakość dróg • niski stopień skanalizowania gminy • zły stan techniczny budynków • brak odpowiedniej liczby budynków społeczno- kulturalnych • brak sieci gazowej • braki w oświetleniu ulicznym • złe oznakowanie i zły stan techniczny hydrantów • słabe oznakowanie w ruchu drogowym • słaby dostęp mieszkańców do infrastruktury rekreacyjnej i sportowej (boiska, place zabaw, skwery, siłownie, hale oraz sale sportowe, lodowiska) • brak chodników dla pieszych • pogarszający się stan nawierzchni dróg gminnych • zły stan nawierzchni dróg transportu rolnego
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • aktywne spędzanie czasu wolnego społeczeństwa • poprawa oznakowania drogowego • wykorzystanie nowych technologii energetycznych • zwiększenie dostępności do budynków użyteczności publicznej • poprawa bezpieczeństwa w związku z rozszerzeniem oświetlenia • ciągły dostęp do dobrej jakości wody pitnej • poprawa jakości wód gruntowych poprzez budowę kanalizacji • zwiększenie bezpieczeństwa społeczności gminnej 	<ul style="list-style-type: none"> • brak równowagi finansowej w budżecie gminy • zbyt zawile procedury przy realizacji projektu • trudny dostęp do funduszy zewnętrznych • dewastacja sprzętu i urządzeń rekreacyjno-sportowych oddanych do powszechnego użytkowania,

Źródło: Opracowanie własne.

Propozycje obszarów zadań w celach operacyjnych przypisanych do celu strategicznego I:

Gmina Wieniawa chce rozszerzać sieć kanalizacyjną, która będzie stanowiła ważny element poprawiający jakość życia mieszkańców. Poprawie w znaczny sposób atrakcyjności oferowanych do sprzedaży działek budowlanych oraz i terenów inwestycyjnych. Budowa

sieci kanalizacji będzie jednocześnie elementem poprawiającym jakość środowiska naturalnego poprzez odebranie ścieków i zapobieganie ich przedostawaniu się do wód gruntowych. Przygotowywanie opracowania koncepcji kanalizacji Gminy będzie odpowiedzią na oczekiwania mieszkańców oraz pozwoli na prowadzenie prac związanych z rozbudową kanalizacji gminy w sposób poukładany i jednoznacznie określony. Brak na terenie gminy oczyszczalni ścieków jest czynnikiem determinującym dalszą rozbudowę sieci w ściśle określony sposób, począwszy od miejscowości zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie Wieniawy i Kłudna, gdzie sieć będzie oddana w pierwszej kolejności. Opracowanie koncepcji ułatwi i określi w jaki sposób i gdzie w pierwszej kolejności będą prowadzone dalsze prace projektowe i budowlane w zakresie kanalizacji gminy. Prace projektowe i budowlane sieci kanalizacji w poszczególnych miejscowościach determinowane koncepcją kanalizacji gminy umożliwi sukcesywną rozbudowę i rozwój gminy. Być może z wykorzystaniem kompaktowych niewielkich oczyszczalni ścieków, dedykowanych dla poszczególnych miejscowości bądź kilku posesji. Pozwoli władzom na racjonalne planowanie środków finansowych w budżecie gminy w kolejnych latach. W miejscowościach położonych w dalszej odległości od aktualnie powstające sieci, rozważana jest poprawa systemu sanitarnego poprzez budowę i montaż przydomowych oczyszczalni ścieków w systemie parasolowym z odpowiednim udziałem środków zewnętrznych czy też przy partycypacji gminy. Niezbędna jest również modernizacja przepompowni ścieków, by w pełni usprawnić system powiadamiania kryzysowego i w jak najszybszy sposób umożliwić reakcję służb w sytuacji zagrożenia, czy możliwości przedostania się ścieków do wód gruntowych czy cieków wodnych napowietrznych. Tak jak w sytuacji dywersyfikacji dostaw wody, również w tym przypadku i istotne będzie zapewnienie możliwości zakupienia generatorów prądu.

W związku z okresowymi niedoborami wody pitnej zostanie zmodernizowana lub wybudowana nowa stacja uzdatniania wody, wraz z nową studnią zapewniającą możliwość produkcji wody o odpowiedniej jakości i parametrach. Dostarczana do poszczególnych odbiorców woda pozwoli na zapewnienie odpowiedniej ilości wody pitnej, bez okresowych przerw spowodowanych czy to warunkami pogodowymi, czy też różnymi trudnymi do przewidzenia warunkami losowymi. Studnie i stacje uzdatniania wody zostaną wyposażone również w generatory prądu, by wyeliminować przerwy w dostawach wynikające z braku zasilania elektrycznego. W celu dalszego rozwoju infrastruktury wodociągowej będzie również rozbudowa i sukcesywna wymiana sieci wodociągowej, aby zapewnić dostęp do wody pitnej inwestorom prywatnym i przedsiębiorcom. Sukcesywnie należy również wymieniać i oznaczyć hydranty przeciwpożarowe. Prace określone w referowanym celu

strategicznym winny również doprowadzić do powstania takiej infrastruktury w zakresie dywersyfikacji dostaw, by zapewnić wystarczalność w tym zakresie bez konieczności kupowania usług z sąsiednich gmin, głównie Przytyka.

W związku z systematycznie realizowaną budową sieci kanalizacyjnej, z której większość ciągów kanalizacyjnych wymaga ingerencji w pasie drogowym, niezbędna będzie również systematyczna odbudowa dróg gminnych lokalnych i innych ciągów kanalizacyjnych. Obok odbudowy dróg uszkodzonych w wyniku prac kanalizacyjnych, warunki atmosferyczne, jak i intensywne eksploatowanie ciągów kanalizacyjnych, powodują konieczność realizacji intensywnych prac naprawczych, a wręcz w niektórych przypadkach głębokiej przebudowy tych odcinków. Równoległe założeniem samorządu jest takie prowadzenie infrastruktury, aby każdy odcinek drogi, przy którym zlokalizowane są zabudowania mieszkalne, miał dostęp do drogi utwardzonej, spełniającej odpowiednie standardy. Potrzeby samorządu w tym zakresie przekraczają znacząco dostępne środki, niezwykle ważne jest w tym zakresie pozyskanie środków zewnętrznych. Stąd istotnym problemem wskazywanym jako zagrożenie w tym celu operacyjnym przy wykonywaniu analizy SWOT jest kwestia możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Do wybudowania pozostaje na terenie około 30 km dróg o nawierzchni asfaltowej, przy których zlokalizowane są posesje mieszkalne. Zauważyć należy, że część z tych dróg znajduje się w zarządzaniu Powiatu Przysuskiego. Głównym problemem mieszkańców, którzy utrzymują się z rolnictwa i uprawy roli jest zły dostęp do działek rolnych. W związku z czym należy podjąć odpowiednie działania w tym zakresie. Nie mniej jednak priorytetowo winien zostać potraktowany temat związany ze sprawami drogownictwa w aglomeracjach zamieszkałych, który obok komfortu i jakości podróżowania znacząco wpłynie również na poprawę bezpieczeństwa korzystających z dróg. Kolejnym problemem jest brak bądź niekompletne oświetlenie ulic i chodników. Obok spraw związanych z poprawą bezpieczeństwa poruszających się po drogach osób jest również zapewnienie takiej infrastruktury, która zapewni zgodne z obowiązującymi normami doświetlenie ciągów komunikacyjnych i pieszo rowerowych. Istniejący stan oświetlenia musi zostać w najbliższym czasie zmodernizowany i uzupełniony, co wiąże się również z poprawą jakości środowiska naturalnego, poprzez zastosowanie nowej generacji opraw oświetleniowych i wycofanie z obiegu żarówek sodowych, czy wręcz do tej pory funkcjonujących rtęciowych. Należy rozważyć również montaż instalacji ograniczających zużycie energii elektrycznej, co wygeneruje dodatkowe środki na wymianę istniejących, nie spełniających właściwych norm opraw.

Aby zaspokoić podstawowe oczekiwania społeczne, każda miejscowość powinna być wyposażona w miejsce, gdzie lokalna społeczność może się wspólnie gromadzić i spędzać czas. Problem wskazywany był przez mieszkańców podczas diagnozy społecznej jako istotny i ważny. Biorąc pod uwagę uwarunkowania demograficzne, podjęte działania pozwolą na wspólne spędzanie czasu przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, jak i osoby zajmujące się dziećmi. By zmniejszyć poziom występowania tego zjawiska planujemy utworzenie otwartych stref aktywności. Otwarte Strefy Aktywności OSA – to nowy program, po raz pierwszy dedykowany w całości rozwojowi małej infrastruktury w Polsce. W ciągu dwóch lat Ministerstwo Sportu i Turystyki przeznaczy na Program 100 mln zł. W wyniku dofinansowania z MSiT na terenie całego kraju, tylko w ramach tego projektu, może powstać nawet 3 000 ogólnodostępnych obiektów dla całych rodzin. Otwarte Strefy Aktywności (OSA) to ogólnodostępne plenerowe miejsca sportu, rekreacji i odpoczynku, w skład których wejdą: urządzenia siłowni zewnętrznej, sprawnościowy plac zabaw dla dzieci, strefa relaksu i gier, zagospodarowanie zieleni. Strefy mają sprzyjać integracji społecznej poprzez wspólne podejmowanie aktywności fizycznej i być skierowane do różnych grup wiekowych. Obiekty zlokalizowane w bliskim sąsiedztwie, zaprojektowane z dbałością o integracyjny charakter przestrzeni, mają szansę stać się miejscem pierwszej aktywności fizycznej dla dzieci, rodzin oraz osób starszych.

Dwa warianty Otwartych Stref Aktywności

Według badań, przeprowadzonych na zlecenie MSiT, wielofunkcyjne strefy aktywności znajdują się w czołówce najbardziej pożądanых obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. OSA to odpowiedź na to zapotrzebowanie. W ramach programu będzie można otrzymać dofinansowanie na budowę stref w dwóch wariantach:

Wariant podstawowy:

Siłownia plenerowa

Strefa relaksu

Szacowana wycena obiektu to 50 tys. zł

Wysokość dofinansowania z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej: do 50% wydatków kwalifikowanych, nie więcej niż 25 tys. zł; lub do 70% wydatków kwalifikowanych zadania, nie więcej niż 35 tys. zł w przypadku realizacji zadania inwestycyjnego w najmniej zamożnych gminach.

Wariant rozszerzony:

Siłownia plenerowa

Strefa relaksu

Sprawnościowy plac zabaw

Ogrodzenie terenu wraz z zagospodarowaniem zieleni

Szacunkowa wycena obiektu to 100 tys. zł

Wysokość dofinansowania z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej: do 50% wydatków kwalifikowanych, nie więcej niż 50 tys. zł; lub do 70% wydatków kwalifikowanych zadania, nie więcej niż 70 tys. zł w przypadku realizacji zadania inwestycyjnego w najmniej zamożnych gminach.

O dofinansowanie z rządowego programu budowy Otwartych Stref Aktywności (OSA) mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego, podmioty posiadające osobowość prawną, np. stowarzyszenia, fundacje czy spółdzielnie mieszkaniowe. Przystąpienie do programu będzie miało uproszczoną procedurę, m.in.: jedna gmina – jeden wniosek – wiele stref. Start naboru wniosków do programu planowany jest na styczeń 2018 roku.

Tabela 7. Analiza SWOT dla celu strategicznego - Wysoka jakość środowiska naturalnego

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">• posiadanie gruntów na których możliwe jest zbudowanie sortowni PSZOK• kotłownia opalana biomasą• zasoby leśne• czyste środowisko naturalne (brak uciążliwych zakładów przemysłowych)	<ul style="list-style-type: none">• możliwy spadek cen gruntów w obszarze punktu selektywnej zbiórki odpadów• rozprzestrzenienie się nieprzyjemnego zapachu na terenie punktu selektywnej zbiórki odpadów• mały zasób wiedzy mieszkańców dotyczącej ekologii oraz segregacji odpadów• przestarzała sieć oraz technologia oświetlenia niekorzystnie wpływająca na środowisko• brak aktualnych planów zagospodarowania przestrzennego• słabo wykorzystane walory turystyczne• brak odpowiedniej promocji gminy (słaba informacja o walorach turystycznych min. o pomnikach przyrody i szlakach turystycznych)• zły stan techniczny kotłów grzewczych;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">• poprawa środowiska naturalnego gminy: w tym	<ul style="list-style-type: none">• protesty mieszkańców przy wyborze miejsca

<p>ochrona gruntów, powietrza i ujęć wodnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie atrakcyjności obszarów turystycznych • zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców • spadek kosztów energii elektrycznej poprzez zastosowanie nowych technologii korzystnych dla środowiska • poprawa bezpieczeństwa • zwiększenie wydajności świetlnej • zmniejszenie poziomu emisji spalin • ujednoczenie zagospodarowania przestrzennego w różnych obszarach gminy (wyznaczenie stref przeznaczonych pod zabudowę, zabudowę produkcyjną i usługową) • poprawa wizerunku poszczególnych miejscowości gminy • Dobre warunki do zaspokojenia potrzeb edukacyjnych 	<p>selekcji odpadów jak i ich utylizacji</p> <ul style="list-style-type: none"> • możliwa niechęć mieszkańców do selekcji odpadów • wzrost kosztów wywozu odpadów • brak odpowiednich środków transportu • brak wyspecjalizowanego sprzętu • brak dobrze przygotowanej infrastruktury • brak zabezpieczenia finansowego • brak alternatywnego ekologicznego sposobu grzewczego korzystnego dla mieszkańców
---	---

Źródło: Opracowanie własne.

Efektywna gospodarka odpadami, to obok obniżenia kosztów ich utylizacji niezwykle istotny element racjonalnej gospodarki środkami finansowymi przeznaczonymi na szeroko utrzymanie porządku i czystości w gminie. Właściwie sortowane odpady pozwalają na ich wtórne wykorzystanie i recykling. Stąd potrzeba wybudowania w gminie obiektu, który umożliwi w pełni realizację tych zadań. W chwili obecnej, pomimo, że mieszkańcy mają ustawowy obowiązek wnosić opłaty za odbiór odpadów, w okolicznych lasach nie rzadko pojawiają się pozostawione worki ze śmieciami, zużyte opony, czy sprzęt elektroniczny. Jest to rażący i negatywny przykład, jak nie należy postępować i jak istotne jest właściwe kształtowanie świadomości obywateli, a zarazem właściwej postawy prospołecznej, poprzez organizację i uczestnictwo w prelekcjach, wykładach czy szkoleniach w tym zakresie. Należy zwrócić tu uwagę, że odpowiednio wyposażony obiekt pozwalający na selektywną zbiórkę odpadów, sortowanych i oddawanych do miejsca ich odbioru, pod warunkiem odpowiedniego poziomu i jakości sortowania, mógłby stanowić istotny element ograniczenia wysokości opłat wnoszonych do budżetu gminy przez mieszkańców, ponieważ koszty utylizacji odpadów

bytowych, mógłby zostać w pełni pokryty z dystrybucji surowców wtórnych pozyskanych w wyniku ich odpowiedniej segregacji. Ponadto środowisko naturalne, nie skażone w ten sposób ludzką ręką w znacznym stopniu, zyska kolejny pozytywny walor, podkreślający jego wpływ zarówno na zdrowie, jak i na estetykę otoczenia. Organizowanie szkoleń i prelekcji na temat selektywnej zbiórki odpadów komunalnych jest ważnym czynnikiem, pogłębiającym świadomość społeczną obywateli. Ponadto pozwala bezpośrednio i namacalnie przekonać zainteresowanego, że warto podejmować tego typu działania. Jednocześnie daje możliwość dotarcia do szerokiej liczby mieszkańców, w sposób trafiający wprost do odbiorcy, czy to poprzez kampanię w Internecie, poprzez media społecznościowe, czy też w formie informacji prasowej czy ulotek.

Budowa systemu ścieżek edukacyjnych dotyczących flory i fauny w Dolinie Radomki miało by na celu podniesienie wiedzy na temat fauny i flory występującej na terenie województwa mazowieckiego w warunkach terenowych oraz zapobieganie antropogenizacji środowiska naturalnego. Powstała ścieżka przyrodnicza (przyrodniczo – dydaktyczna) stanowiła by formę ścieżki edukacyjnej wytyczonej w terenie, która umożliwiałaby zdobycie wiedzy, samodzielnie lub z przewodnikiem (edukatorem). W związku z czym promowano by lokalne walory przyrodnicze (m.in. zespoły roślin, siedliska, rzadkie gatunki flory i fauny); Kolejnym elementem godnym uwagi to ścieżka sensoryczna – ścieżka edukacyjna z odcinkami wyłożonymi różnymi strukturami pochodzenia naturalnego (np. kamienie, piasek, grys, tłuczeń, kora, szyszki, wióry), która pozwala na poznawanie środowiska różnymi zmysłami. Uzupełniona o tablice edukacyjne wykonane z trwałego materiału (odpornego na akty wandalizmu i odpornego na warunki atmosferyczne) - zawierałyby informacje z zakresu ochrony środowiska. Całość przedsięwzięcia mogłyby uzupełniać terenowe pomoce edukacyjne – elementy małej architektury, trwale związane z gruntem, propagujące zdobywanie wiedzy z zakresu ochrony środowiska i kształtujące postawy odpowiedzialności za środowisko, przyrodnicze gry interaktywne, instalacje obrazujące procesy zachodzące w przyrodzie, itp. To wszystko mogą uzupełniać wiaty edukacyjne – zadaszone miejsca przeznaczone do prowadzenia działalności edukacyjnej z zakresu ochrony środowiska.

Kolejnym ważnym czynnikiem rozwoju gminy jest redukcja zanieczyszczeń powietrza, ograniczenie niskiej emisji i wspieranie energooszczędności poprzez modernizację kotłowni przy Urzędzie Gminy w Wieniawie. Przedmiotem inwestycji jest wykonanie modernizacji istniejącej kotłowni na źródła odnawialne na biomasę – tj. pelet i zrębkę drzewną. Inwestycja obejmuje likwidację istniejącego kotła i wstawienie w to miejsce nowego kotła na pellet.

Urządzenie będzie charakteryzowała:

- wysoka sprawność na poziomie 93%;
- wysoka jakość;
- łatwość obsługi i konserwacji;
- duże możliwości sterowania układami grzewczymi przyłączonymi do kotła.

Na urządzenie składa się:

- Obudowy z wysoko sprawną izolacją i nowoczesnym wyglądem;
- Elektronicznym sterowaniem procesem spalania;
- Regulacja wydajności kotła;
- Wentylator wyciągowy z płynną regulacją obrotów;
- Wbudowana węzownica zabezpieczająca;
- Sonda lambda do optymalizacji procesu spalania (powietrze wtórne i pierwotne);
- Wymiennik ciepła pionowy z wbudowanymi turbulatorami;
- Automatyczne czyszczenie wymiennika ciepła;
- Automatyczne czyszczenie palnika;
- Zintegrowany sterownik T-CONTROL do regulacji: Procesu spalania; Przygotowania ciepłej wody; Zarządzanie buforem ciepła; Zarządzanie dwoma obiegami grzewczymi w funkcji krzywej grzewczej; Zabezpieczeniem przed niską temperaturą powrotu; Szybkim grzaniem (pominięcie bufora);
- Zasobnikiem popiołu z przodu;
- Automatyczne wyprowadzanie popiołu i pyłu;
- Ruszt schodkowy z wysoką sprawnością spalania.

Kolejny czynnik, który wpłynie na redukcję zanieczyszczeń powietrza, ograniczenie niskiej emisji i wspieranie energooszczędności poprzez modernizację kotłowni przy Urzędzie Gminy w Wieniawie to modernizacja kotłowni przy Szkole Podstawowej w Wieniawie. Przedmiotem inwestycji jest wykonanie modernizacji istniejącej kotłowni na źródła odnawialne na biomasę – tj. pelet i zrębkę drzewną. Inwestycja obejmuje likwidację istniejącego kotła i wstawienie w to miejsce nowego kotła na pellet.

Urządzenie będzie charakteryzowała:

- wysoka sprawność na poziomie 93%;
- wysoka jakość;
- łatwość obsługi i konserwacji;
- duże możliwości sterowania układami grzewczymi przyłączonymi do kotła.

Na urządzenie składa się:

- Obudowy z wysoko sprawną izolacją i nowoczesnym wyglądem;
- Elektronicznym sterowaniem procesem spalania;
- Regulacja wydajności kotła;
- Wentylator wyciągowy z płynną regulacją obrotów;
- Wbudowana węzownica zabezpieczająca;
- Sonda lambda do optymalizacji procesu spalania (powietrze wtórne i pierwotne);
- Wymiennik ciepła pionowy z wbudowanymi turbulatorami;
- Automatyczne czyszczenie wymiennika ciepła;
- Automatyczne czyszczenie palnika;
- Zintegrowany sterownik T-CONTROL do regulacji: Procesu spalania; Przygotowania ciepłej wody; Zarządzanie buforem ciepła; Zarządzanie dwoma obiegami grzewczymi w funkcji krzywej grzewczej; Zabezpieczeniem przed niską temperaturą powrotu, szybkim grzaniem (pominięcie bufora);
- Zasobnikiem popiołu z przodu;
- Automatyczne wyprowadzanie popiołu i pyłu;
- Ruszt schodkowy z wysoką sprawnością spalania.

Gmina Wieniawa wymaga inwestycje dotyczącej wymiany oświetlenia. Prace podlegałyby na realizacji przedsięwzięć opierających się na ograniczeniu zużycia energii elektrycznej i poszanowaniu energii elektrycznej poprzez modernizację istniejącego oświetlenia. Zasadniczym pracom podlegał by:

- a) demontaż starych opraw elektrycznych i źródeł światła wraz z kosztami pracy niezbędnego sprzętu (np. praca podnośnika);
- b) koszt zakupu nowych opraw elektrycznych i źródeł światła;
- c) koszt montażu opraw elektrycznych i źródeł światła wraz z kosztami pracy niezbędnego sprzętu (np. praca podnośnika);
- d) modernizacja i wymiana systemu sterowania oświetleniem (np. sterowanie nocne), montaż urządzeń do inteligentnego sterowania oświetleniem;
- e) koszt wymiany bezpieczników, zapłonników, przewodów elektrycznych od oprawy do bezpieczników;
- f) montaż sterowalnych układów redukcji mocy oraz stabilizacja napięcia zasilającego;
- g) opracowanie dokumentacji projektowej stanowiącej element realizowanej inwestycji (w tym audyt oświetleniowy).

Inwestycje w odnawialne źródła energii polegały by na:

- a) zakupie i montażu kolektorów słonecznych;
- b) zakupie i montażu pomp ciepła;
- c) zakupie i montażu instalacji fotowoltaicznych;
- d) budowie małych elektrowni wiatrowych do 200 kW;
- e) budowie elektrowni wiatrowych o mocy nie wyższej niż 5 MWe;
- f) budowie małych elektrowni wodnych;
- g) budowie biogazowni;
- h) wytwarzaniu energii elektrycznej lub ciepła z wykorzystaniem biogazu, powstałego w procesach oczyszczania ścieków lub składowania odpadów;
- i) inne zadania przynoszące efekt ekologiczny w zakresie odnawialnych źródeł energii.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem, który gmina ma obowiązek opracować. Jest to dokument, który zawiera informacje o tym jak będzie wyglądało zagospodarowanie gminy (na przykład gdzie będzie można budować domy, zakłady przemysłowe, gdzie należy zachować istniejące lasy, a gdzie będą powstawały budynki, z których będą mogli korzystać wszyscy – szkoła, dom kultury). W Studium zaznaczone są również drogi, ścieżki rowerowe (te istniejące i te planowane), istniejąca i planowana infrastruktura techniczna (kanalizacja, sieć gazowa, itd.). Studium zawiera rysunek + opis. Obie części są tak samo ważne. W Studium uwzględnia się to w jakim kierunku chce rozwijać się gmina (Strategia rozwoju), jaki chce mieć charakter. Jednak to co zostanie zapisane musi być zgodne z tym co jest zaplanowane dla województwa i dla całego kraju. Studium jest sporządzane przez wójta, a uchwalane przez Radę Gminy. W Gminie Wieniawa aktualnie obowiązujące studium zostało przyjęte uchwałą nr XIV/132/2000 Rady Gminy w Wieniawie dnia 28 lutego 2000 roku. Zważywszy na ponad siedemnastoletni okres jego obowiązywania, a także zmieniające się uwarunkowania przestrzenne i formalne sprawiają, że obecnie dokument ten nie zawsze odpowiada potrzebom. Dlatego dokonanie zmiany Studium jest niezbędne. Studium powinno odpowiadać na potrzeby mieszkańców, dlatego wszyscy mieszkańcy gminy Wieniawa są zaproszeni do dyskusji i konsultacji tego dokumentu. Studium jest ważnym dokumentem dla każdego mieszkańca, bo informacje (np. przeznaczenie terenu) będą obowiązywały później w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego które musi być zgodne ze Studium.

Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego obejmuje zazwyczaj tylko część gminy. Określa jak mogą być zagospodarowane poszczególne działki, na przykład na jakiej części terenu może stać dom, a jaka część terenu musi być pokryta roślinnością, jak wysokie mogą być budynki, jaki rodzaj działalności gospodarczej można prowadzić na danym

obszarze, gdzie i jakiej szerokości będą zbudowane drogi, gdzie będą świadczone usługi publiczne (budowa szkoły, domu kultury). Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego uchwała Rada Gminy. Miejscowy Plan to jedyny dokument, w którym lasy i grunt rolne (klas I-III) po uzyskaniu zgody Marszałka Województwa lub Ministra Budownictwa można przeznaczyć pod budowę. Gmina nie może takiej decyzji podjąć samodzielnie.

Tabela 8. Analiza SWOT dla celu strategicznego - Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • posiadanie podstawowego sprzętu niezbędnego do porządkowania terenu • przystosowanie infrastruktury dla osób niepełnosprawnych • posiadanie budynków użyteczności publicznej • dobry dostęp do infrastruktury sportowej, kulturalnej i społecznej w centrum gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • brak specjalistycznego sprzętu do porządkowania miejsc użyteczności publicznej • zły stan techniczny budynków użyteczności publicznej • budynki wybudowane starą technologią (nieekologiczne) • braki w infrastrukturze sportowej w poszczególnych miejscowościach • tereny pozostające bez zagospodarowania
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • poprawa estetyki budynków • poprawa estetyki i funkcjonalności poszczególnych miejscowości • nowe miejsca pracy • poprawa dostępności do obiektów kulturalnych i społecznych • zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców • pozyskanie funduszy na termomodernizację • zagospodarowania czasu wolnego mieszkańców • rozwój fizyczny • odbudowa więzi społecznych • zapewnienie ładu przestrzennego 	<ul style="list-style-type: none"> • brak środków na modernizację budynków • brak zainteresowania miejscami zagospodarowanymi ze strony mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne.

Gmina Wieniawa poprzez przebudowę centrów miejscowości chce stworzyć przyjazne mieszkańcom miejsce spotkań z otwartym dostępem do gminnych budynków. Estetyczne i zadbane centra byłyby świetną wizytówką miejscowości oraz reprezentatywnym placem. Centra miejscowości można urozmaicić o elementy małej architektury oraz stworzenie miejsc do aktywnego spędzania czasu takich jak skateparki, place zabaw, siłownie zewnętrzne, które będą służyły jako miejsce spotkań lokalnej społeczności. Będą to miejsca odpowiednio zabezpieczone z łatwym dostępem dla wszystkich mieszkańców. Dzięki monitoringowi użytkownicy będą mogli czuć się bezpiecznie. Zaistnienie tego typu miejsca w bezpośrednim sąsiedztwie Urzędu Gminy i innych budynków użyteczności publicznej wzbogaci ponadto ofertę rekreacyjną centrum miejscowości. Poprzez realizację zadań centra miejscowości zostaną wzbogacone o:

- estetyczny plac reprezentacyjny;
- przyjazne miejsce spotkań;
- przestrzeń pod imprezy plenerowe;
- nowe możliwości adaptacji budynków;
- zwiększenie wartości nieruchomości;
- łatwy i otwarty dostęp do instytucji;
- większe bezpieczeństwo.

Przebudowa terenu przy Urzędzie Gminy sprawi, że centrum miejscowości stanie się funkcjonalne, a wszelka infrastruktura potrzebna mieszkańcom i turystom będzie skupione na jednym obszarze. Dzięki zrealizowaniu projektów Gmina Wieniawa uzyskała nowy wizerunek gminy zadbanej i atrakcyjnej nie tylko dla mieszkańców, ale także dla turystów i inwestorów. Realizując zadania dotyczące przebudowy centrów miejscowości zostaną przeprowadzone prace porządkowe ponadto w razie potrzeby prace związane z wyburzeniem istniejących zrujnowanych obiektów.

W celu umożliwienia społeczności lokalnej organizacji spotkań wiejskich oraz integracyjnych w odpowiednich warunkach konieczne jest przeprowadzenie kompleksowych remontów budynków świetlic wiejskich. Poprzez wyposażenie ich w odpowiedni niezbędny sprzęt i meble mieszkańcy będą mogli organizować nie tylko spotkania wiejskie ale także różnego typu szkolenia dzięki którym będą mogli rozwijać swoje umiejętności i zainteresowania w różnych dziedzinach. Prace podjęte na zewnątrz budynków oraz terenów wokół nich pozytywnie wpłynie na estetykę i atrakcyjność miejscowości. Dodatkowo przeprowadzone prace techniczne umożliwią korzystanie z budynków o każdej porze roku z zachowaniem odpowiednich warunków termicznych. Zagospodarowanie terenu wokół

światlic stworzy dodatkowe miejsce aktywnego wypoczynku oraz integracji mieszkańców szczególnie w porze letniej. Ponadto dzieci i młodzież będą mogli bezpiecznie i w odpowiednich warunkach spędzać czas wolny i integrować się.

Dbając o zapewnienie odpowiedniego retencjonowania wód opadowych i roztopowych gmina przystąpi do systematycznego inwestowania w modernizację zbiorników wodnych na terenie Gminy Wieniawa. Dzięki przeprowadzonym pracom nastąpi znaczna poprawa warunków gruntowo-wodnych i mieszkaniowych. Zrealizowane prace przyczynią się do przywrócenia poprzednich funkcji stawów, ich cech fizycznych, chemicznych i biologicznych jak najbardziej zbliżonych do naturalnych. Ponadto oczyszczenie zbiorników jest niezbędne dla zabezpieczenia pobliskich terenów przed zatapianiem gruntów rolnych i mieszkaniowych oraz przyczyni się do poprawy atrakcyjności miejscowości. Po odpowiednim zagospodarowaniu oczyszczone zbiorniki będą służyły celom gospodarczym- jako zbiornik do gromadzenia nadmiernej ilości wody dopływającej z okolicznych terenów. Kolejne zadania, które planowane są do zrealizowania to oczyszczenie i ulepszenie drożności rowów. Poprzez te prace zostaną zniwelowane problemy z podtopieniami pobliskich i sąsiadujących gruntów ornych i użytków zielonych jak również dróg. Zrealizowanie zadania przyczyni się m. in. do utrzymania dobrej jakości infrastruktury drogowej. Niedrożność rowów powoduje nagromadzenie się wody na gruntach i drogach co skutkuje lokalnymi podtopieniami. Często taka sytuacja może doprowadzić do dużych strat materialnych nie tylko dla właściciela drogi ale również dla właścicieli gruntów. Istotnym zadaniem stawianym w celu polepszenia warunków społecznych są prace związane z regulacją rzek. Uporczywym problemem są lokalne podtopienia. Z uwagi, iż władającym rzekami jest Skarb Państwa Gmina Wieniawa dopełni wszelkich starań aby racjonalna gospodarka w tym zakresie miała na celu polepszenie warunków dojazdowych do pól oraz zapobieganie lokalnym podtopieniom działek w bliskim sąsiedztwie rzek. Ważnym założeniem w ramach przywrócenia ładu przestrzennego jest rekultywacja obszarów pokopalnianych.

Kolejnym istotnym czynnikiem jest wykonanie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej zostaną w sposób stały obniżone koszty eksploatacji budynków, a zatem zmniejszą się koszty funkcjonowania budynków użyteczności publicznej między innymi budynku gminy, budynku przedszkola, weterynarii, budynku „Senior-Wigor”, domu nauczyciela w Komorowie, świetlicy w Wydrzynie . Ocieplenie i nowa elewacja budynków spowoduje zmniejszenie strat ciepła. W wyniku wykonania prac budowlanych nastąpi zmniejszenie zapotrzebowania na energię dostarczaną na potrzeby ogrzewania i podgrzewania wody użytkowej. Podjęte działania spowodują zmniejszenie zużycia energii i paliw

w sektorze publicznym (w budynkach użyteczności publicznej) w Gminie Wieniawa poprzez zastosowanie najnowszych technologii pozwalających na efektywne i oszczędne korzystanie z energii ciepłej oraz poprzez zastosowanie odnawialnych źródeł energii, które jednocześnie zwiększą bezpieczeństwo energetyczne gminy. Realizacja zadań będzie niezbędnym czynnikiem, który wpłynie na poprawę warunków ekologicznych i ekonomicznych, a także na atrakcyjność obszaru oraz świadomość społeczną. Głównym celem jest racjonalne wykorzystanie energii co bezpośrednio przełoży się na poprawę warunków życia mieszkańców, spowoduje poprawę wizerunku gminy i wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy, a co w dłuższej perspektywie czasowej przełoży się na rozwój Gminy. Realizowany projekt wpływa na poprawę jakości powietrza poprzez termomodernizację obiektów użyteczności publicznej oraz powoduje zwiększenie oszczędności zużywanej energii. Cele te zostaną osiągnięte m.in. poprzez ocieplenie ścian zewnętrznych i stropów budynków, wymianę nieszczelnych okien i drzwi. Oprócz bezpośrednich efektów, do jakich można zaliczyć eliminację zjawiska znacznego obniżania się temperatury wewnątrz budynków na skutek niskich temperatur powietrza oraz zmniejszenie ubytków ciepła, realizacja projektu przyniesie korzyści w postaci zmniejszenia zapotrzebowania na surowce energetyczne, a co za tym idzie obniżenie kosztów utrzymania obiektów. Podsumowując, potrzeba realizacji projektu wynika z faktu, że dzięki niemu wymienione budynki zostaną przystosowane do wyższych standardów związanych ochroną środowiska naturalnego oraz zmniejszą się koszty eksploatacji budynków użyteczność publicznej.

Gmina realizując zadania, które mają na celu zmniejszenie bezrobocia przystąpiła do realizacji projektu jest zwiększenie szans na zatrudnienie 30 osób (w tym 20 kobiet) zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym z obszaru Gminy Wieniawa i zapobieganie zjawisku wykluczenia społecznego i ubóstwa tych osób przez objęcie wsparciem w okresie od 01.09.2017 r. do 30.11.2018r. Projekt skierowany jest do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zamieszkujących w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego na terenie Gminy Wieniawa, do osób bezrobotnych, zakwalifikowanych do III profilu pomocy, biernych zawodowo, korzystających z PO PŻ 2014-2020, osób niepełnosprawnych. Uczestnicy skorzystają z wielu form wsparcia, tj.: diagnoza indywidualnych potrzeb i potencjałów uczestników projektu, poradnictwo psychologiczne i rodzinne, trening kompetencji i umiejętności społecznych, praca socjalna, poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, szkolenia zawodowe, staże zawodowe.

Uczestnicy projektu naberą umiejętności poruszania się po rynku pracy, zdobędą kwalifikacje zawodowe oraz praktyczne doświadczenie w wykonywaniu zawodu, a także będą pracować

nad zniwelowaniem i rozwiązaniem problemów w sferze psychologicznej, rodzinnej i zawodowej.

Gmina poprzez swoje działania dąży do integracji międzypokoleniowej. Będzie możliwa dzięki otwartym strefom aktywności. OSA to ogólnodostępne plenerowe miejsca sportu, rekreacji i odpoczynku, w skład których wejdą: urządzenia siłowni zewnętrznej, sprawnościowy plac zabaw dla dzieci, strefa relaksu i gier, zagospodarowanie zieleni. Strefy mają sprzyjać integracji społecznej poprzez wspólne podejmowanie aktywności fizycznej i być skierowane do różnych grup wiekowych. Obiekty zlokalizowane w bliskim sąsiedztwie, zaprojektowane z dbałością o integracyjny charakter przestrzeni, mają szansę stać się miejscem pierwszej aktywności fizycznej dla dzieci, rodzin oraz osób starszych.

Aby wzmocnić bezpieczeństwo mieszkańców gmina przystąpiła i będzie w przyszłości realizować zadanie, którego celem jest ostrzeżenie i alarmowanie ludności związane z zagrożeniami terrorystycznymi, katastrofami naturalnymi, technicznymi, zjawiskami atmosferycznymi w czasie pokoju oraz alarmowanie o zagrożeniach z powietrza, skażeniach chemicznych, biologicznych w czasie wojny. Projekt zapewni sprawne i prawidłowe przekazywanie sygnałów dźwiękowych oraz komunikatów głosowych dla ludności w razie wystąpienia zagrożeń na obszarze województwa mazowieckiego. Zakres zadania obejmuje zakup i montaż 10 punktów alarmowych - 10 syren alarmowych, 1 centrali alarmowej, 1 pulpit sterowania, oraz działań edukacyjno- promocyjnych. Zakupiony sprzęt będzie służył dla ochrony społeczeństwa zamieszkującego cały powiat. System ten będzie połączony z systemem wojewódzkim, będzie z nim całkowicie kompatybilny.

Tabela 9. Analiza SWOT dla celu strategicznego - Zaspokojenie potrzeb gospodarczych i społecznych

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Kultywowanie tradycji kulturalnych i ludowych (zespoły artystyczne, kapela, organizacja dożynek, szopki itp.) • Zapewniona podstawowa opieka medyczna • Posiadanie budynku użyteczności publicznej (dom kultury) • Dobrze działające kluby sportowe i kółka gospodyń • Współpraca międzygminna z zaprzyjaźnionymi gminami i stowarzyszeniami • obecność na terenie gminy przedszkola i dziennego opiekuna • Rodzinne gospodarstwa rolne 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak dużych zakładów pracy • Mała liczba podmiotów gospodarczych (słaby rozwój przedsiębiorczości) • Brak zakładów przetwórstwa surowców rolnych (mleczarnie, masarnie, piekarnie) • Słabe wykorzystanie funkcji placówek kulturalnych • Brak programów i działalności w zakresie zagospodarowania czasu wolnego czasu młodzieży (kolka teatralne, sportowe, sale kinowe) • zła infrastruktura szlaków turystycznych i ścieżek • edukacja młodzieży w zakresie kultury, tradycji i zawodów zanikających • wysokie bezrobocie • brak odpowiednich warunków mieszkaniowych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie nowych miejsc pracy poprzez przyciągnięcie kapitału wewnętrznego i zewnętrznego • Wykorzystanie i wzmocnienie inicjatywy społeczności gminy (m.in. poprzez dostarczanie szeroko rozumianej informacji) • Wykorzystanie potencjału wykształconej młodzieży • Wykorzystanie domów ludowych (przygotowanie i prowadzenie programów zagospodarowania czasu wolnego mieszkańców) • Promocja gminy (min. poprzez organizowanie cyklicznych corocznych imprez promujących gminę) 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak pomocy finansowej spoza gminy • niskie ceny produktów rolnych • Spadek przyrostu naturalnego (starzenie się społeczeństwa gminy) • słabe zainteresowanie i zaangażowanie się społeczeństwa możliwościami aktywnego wypoczynku, • migracja młodych, wykształconych ludzi do silniejszych gospodarczo • brak informacji i szkoleń wspierających rozwój biznesu, • pojawienie się problemu bezdomności • brak komfortu mieszkaniowego młodych rodzin

<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość tworzenia miejsc pracy (gmina posiada odpowiednią bazę) • Moda na turystykę i aktywne spędzanie wolnego czasu oraz zdrowego stylu życia, moda na wypoczynek na terenach wiejskich oddalonych od dużych miast • Promowanie produktów regionalnych przez Koła Gospodyń Wiejskich i Lokalne Grupy Działania (własne marki) 	
---	--

Źródło: Opracowanie własne.

Każdy urząd jest powołany i funkcjonuje z myślą o kliencie i winien być na niego ustawiony. Całokształt procesów, usług i oferowanych produktów czy też prowadzonych postępowań, nastawiony jest i związany z beneficjentem. Zadowolenie i poprawa jakości życia mieszkańców, nierozzerwalnie związana jest z odpowiednią jakością i ofertą urzędów świadczących usługi dla społeczeństwa. Nie inaczej jest z urzędami gmin, które są organem powołanym w celu wykonywania obowiązków w imieniu Wójta i są w pewnym sensie jego substytutem w ramach udzielonych upoważnień i pełnomocnictw. W czasach, gdy coraz więcej społeczeństwa korzysta z mediów społecznościowych, nieodzowne jest wdrożenie systemu e-usług. Aby każdy obywatel posiadający dostęp do Internetu, mógł z dowolnego miejsca załatwić sprawę drogą elektroniczną nieodzowne jest przystosowanie infrastruktury i narzędzi elektronicznych do obsługi administracyjnej mieszkańców.

Profesjonalna obsługa klienta w urzędzie gminy i jednostkach organizacyjnych wymaga odpowiednich procedur oraz predyspozycji personelu. Stąd niezwykle istotne jest systematyczne doskonalenie i wzmacnianie potencjału kadry w urzędzie gminy i jednostkach podległych poprzez kierunkowe szkolenia i udział w sympozjach czy kursach. Obok potencjału intelektualnego pracowników i ich odpowiedniego systemu motywacyjnego, kolejnym ważnym czynnikiem jest wypracowanie i implementacja regulaminów organizacyjnych, procedur, czy instrukcji stanowiskowych. Odpowiedni poziom i profesjonalizm w przedmiotowym zakresie będzie możliwy tylko przy odpowiedniej korelacji opisanych wyżej czynników. Stąd priorytetowym działaniem winno być wprowadzenie w urzędzie gminy Systemu zarządzania jakością – Wymagania (z ang. ISO 9001:2015 Quality management systems – Requirements) – międzynarodowej normy określającej wymagania, które powinien spełniać system zarządzania jakością w organizacji oraz uzyskanie certyfikatu w przedmiotowym zakresie. Normę tę mogą stosować wszystkie

organizacje, niezależnie od ich wielkości i rodzaju. Ukierunkowana jest ona na zrozumienie i spełnienie wymagań klienta, a więc określonych potrzeb względem wyrobów danej organizacji, przyjęcie podejścia procesowego, dostarczanie wyników skuteczności procesów oraz ich ciągłe doskonalenie, w oparciu o obiektywne pomiary. Standard ten zaleca objęcie procesów organizacji cyklem PDCA, znanym również jako Cykl Deminga. Do głównych wymagań normy ISO 9001 należą m.in.: wprowadzenie nadzoru nad dokumentacją i zapisami, zaangażowanie kierownictwa w budowanie systemu zarządzania jakością, usystematyzowanie zarządzania zasobami, ustanowienie procesów realizacji wyrobu, dokonywanie systematycznych pomiarów (zadowolenia klienta, wyrobów, procesów). Wszystkie te wymagania są szczegółowo opisane w przedmiotowej normie i uwzględniają osiem zasad jakości:

- zorientowanie na klienta (pozycja organizacji na rynku jest zależna od jej klientów);
- przywództwo (kierownictwo organizacji wypracowuje kierunki jego rozwoju);
- zaangażowanie ludzi (najcenniejszym dobrem organizacji są ludzie);
- podejście procesowe (skuteczność i efektywność organizacji zależą w głównej mierze od jakości realizowanych w niej procesów. Bardzo dobre wsparcie w identyfikowaniu procesów: model APQC, dokładnie opisany w książce *Modelowanie organizacji procesowej* pod redakcją J. Auksztoła i M. Chomuszko);
- systemowe podejście do zarządzania (zarządzanie jakością jest traktowane jako zarządzanie wzajemnie ze sobą powiązаныmi procesami);
- ciągłe doskonalenie (stałym celem organizacji jest ciągłe doskonalenie realizowanych w niej procesów);
- rzeczowe podejście do podejmowania decyzji (podejmowanie decyzji opiera się na analitycznej, logicznej bądź intuicyjnej analizie wszelkich dostępnych danych i informacji);
- wzajemne korzyści w stosunkach z dostawcami (tworzenie wzajemnie korzystnych stosunków z dostawcami materiałów i usług stanowi dla organizacji gwarancję wysokiej jakości)

Kolejną, niezwykle istotną rolą samorządu jest dostosowanie infrastruktury urzędu do potrzeb osób niepełnosprawnych. Obecnie istniejący budynek świadczący usługi administracyjne powstał w roku 1983, kiedy obowiązywały zupełnie inne normy, zarówno w sferze prawa budowlanego, BHP, czy innych przepisów związanych

z funkcjonowaniem tego typu obiektów użyteczności publicznej. Na dzień dzisiejszy, jedynym udogodnieniem dla osób niepełnosprawnych jest podjazd dla wózków inwalidzkich, jednak drzwi wejściowe umożliwiają ich wjazd do urzędu dopiero od roku. Jednocześnie nie jest możliwe takie przeorganizowanie wewnątrz budynku i wydzielenie strefy bezpieczeństwa czy też strefy administracyjnej, które determinowane są przepisami o Ochronie danych osobowych bądź wchodzących w życie 25 maja 2018 roku przepisów o RODO, by infrastruktura obiektu odpowiadała potrzebom osób niepełnosprawnych. Stąd jedynym możliwym do wykonania udogodnieniem infrastrukturalnym, jest wybudowanie windy umożliwiającej wjazd osób niepełnosprawnych do miejsc obsługi, czy też miejsc pracy, ponieważ urząd otwarty jest również na zatrudnianie osób niepełnosprawnych.

Aby sprostać oczekiwaniom mieszkańców gminy ważnym czynnikiem jest uelastycznienie czasu pracy urzędu względem potrzeb pracujących mieszkańców wynika z wprowadzonego w roku 2015 nowego regulaminu organizacyjnego. W chwili obecnej brak jest sygnałów, by zachodziła konieczność jakichkolwiek zmian w przedmiotowym zakresie, jednak każda propozycja tego typu, zostanie rozważona i w miarę możliwości organizacyjnych, wprowadzona w życie.

Rolą gminy jest dbanie o rozwój społeczeństwa obywatelskiego, które tylko będzie społeczeństwem aktywnym, jeśli będzie miało możliwość realizacji potrzeb w sferze intelektualnej, poprzez udział w różnego rodzaju spotkaniach i panelach z osobami ze świata polityki, kultury, czy też powszechny dostęp do sprawnie działających obiektów użyteczności publicznej, gdzie oprócz literatury fachowej, Internetu, czy prasy będzie możliwość wspólnej wymiany poglądów i dyskusji na szereg tematów i zagadnień. Nie należy zapominać przy tym o kulturze fizycznej i możliwości wybudowania infrastruktury do celów zarówno ogólnorozwojowych jak i fizjoterapeutycznych czy z zakresu fitness. Rolę tę spełnią OSA, świetlice wiejskie, biblioteki czy GCK, o których była mowa w części dotyczącej rozwoju infrastruktury. Należy przy tym zadbać o instruktorów, czy też terapeutów w każdej z dziedzin czy dyscyplin sportowych.

Niezwykle istotne będzie organizowanie i kontynuowanie wpisanych już w tradycję regionu imprez nawiązujących do dziedzictwa kulturalnego czy też przypominającego o lokalnych obrzędach i zwyczajach, szczególnie przez osoby starsze, ludowych pieśniarzy, śpiewaków, tradycjonalistów, czy też istniejący zespół folklorystyczny Wieniawa.

Gmina posiada szeroko rozbudowaną infrastrukturę w zakresie zaplecza sportowego. Utrzymanie takiej ilości obiektów generuje duże i niepotrzebne koszty. Aby ograniczyć koszt funkcjonowania obiektów należy zapewnić i zachęcić do ich pełnego wykorzystania

sportowców, szczególnie dzieci i młodzież poprzez organizację treningów czy zawodów sportowych. Jest to zarazem bodziec do wykorzystania tego dobrodziejstwa do organizacji różnego rodzaju zawodów sportowych w szerokim zakresie dyscyplin. Zapewniają to, przynoszący sukcesy klub sportowy grom, działający przy publicznej szkole podstawowej w zakresie zapasów, piłki ręcznej czy piłki nożnej, natomiast, piłką nożną w grupie seniorów zajmuje się klub sportowy chojniak. Dużą rolę w popularyzacji sportu wśród dzieci i młodzieży oraz integrację międzypokoleniową zapewniają stowarzyszenia działające na terenie gminy. Dodatkowo gmina planuje realizować zajęcia z integracji sensorycznej dzieci, aby ulepszyć ich rozwój. Terapia integracji sensorycznej określana jest mianem „naukowej zabawy”. Przez zabawę przyjemną i interesującą dla dziecka dokonuje się integracja bodźców zmysłowych oraz doświadczeń płynących do ośrodkowego układu nerwowego, co pozwala na lepszą organizację działań. Integracja sensoryczna nie jest substytutem rzeczywistej edukacji, może natomiast poprawić uczenie się i sprawić, że będzie ono łatwiejsze. Terapia odbywa się w sali specjalnie do tego przystosowanej i wyposażonej w odpowiednie przyrządy pod nadzorem wykwalifikowanego terapeuty. Metoda integracji sensorycznej to jedna z ważniejszych metod wykorzystywanych w pracy z dziećmi z problemami w rozwoju. W pierwszej kolejności kierowana jest do dzieci z trudnościami w uczeniu się, ale z powodzeniem można stosować ją w przypadku niepełnosprawności intelektualnej, ruchowej, autyzmu i innych zaburzeń.

Zarówno Strategia Rozwoju Gminy, jak i Plan Rewitalizacji stanowią odpowiedź na zdiagnozowanie i występujące powszechnie problemy natury społecznej, wychowawczej, edukacyjnej, czy też infrastrukturalnej. Wprost stwierdzić należy, że są to elementy, stricte odpowiadające oczekiwaniom społecznym. Tylko demokratyczne i odpowiedzialne społeczeństwo jest gwarantem wybrania władz, które w procesie sprawowania służby dla wyborców i to bez względu na opcję polityczną, będzie godną dla nich reprezentacją, a przede wszystkim zrealizuje zakładane w określonej perspektywie cele. Zawsze i bezwzględnie główną rolą wybranych władz musi być opracowanie, wdrożenie i upowszechnienie procedur konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy, które dodatkowo winny być zmieniane w zależności od woli i potrzeb społeczeństwa. Dalszy ciągiem procedury upowszechniania demokratyzacji i udziału jak najszerszej grupy społecznej w życiu społeczności lokalnej gminy jest przeprowadzanie panelowych badań jakości świadczonych usług administracyjnych. Będzie to następstwem wprowadzenia i certyfikacji normy ISO 9001:2015 oraz planowanym do powołania w jak najkrótszym czasie Centrum Dialogu Gminnego.

Niezwykle istotnym i zasadnym zagadnieniem, staje się konieczność, a właściwie obowiązek by gminny rynek pracy w jak największym stopniu dostosowany był do potrzeb lokalnej i regionalnej gospodarki. Choć w niewielkim stopniu jest to zależne od samorządu lokalnego, to jednak otwiera, a wręcz staje się nakazem dla władz gminnych do podjęcia działań na szczeblu powiatowym, czy też umożliwienia działań w sferze infrastrukturalnej poprzez działania mające na celu przyciągnięcie inwestorów oferujących miejsca pracy dla lokalnej społeczności, bądź określone działania w zakresie powołania strefy ekonomicznej czy też wprost dostosowania poziomu opłacanych podatków od nieruchomości czy środków transportowych do oczekiwań przedsiębiorców, otwierających w gminie działalność gospodarczą. Odrębnym aspektem jest umożliwienie jak najszerszej działalności na szczeblu lokalnym do potrzeb społeczeństwa, czy to poprzez organizację filii urzędów szczebla powiatowego, wojewódzkiego, czy też powołanie stosownych referatów, bądź zapewnienie pracowników pomagających mieszkańcom w zakresie wypełniania wniosków czy aplikacji do innych urzędów i instytucji.

Poprawa usług opieki zdrowotnej na terenie gminy wiąże się z koniecznością zmiany lokalizacji SP ZOZ w Skrzynnie i przeniesienie przychodni do powstającego obiektu społeczno kulturowego w tej miejscowości. Czynności te determinowane są również przez nowe przepisy i normy obowiązujące w służbie zdrowia. Nieodzowne będzie również przeprowadzenie prac naprawczych przy obiekcie NZOZ w Wieniawie, współdzielący obiekt, gdzie realizowane są usługi zdrowotne z Przedszkolem Publicznym. Powyższe działania w tym zakresie zostały przedstawione i opisane w rozdziale dotyczącym infrastruktury. Dostęp do wyremontowanych pomieszczeń umożliwi rozszerzenie prowadzonej działalności leczniczej nie tylko o lepsze warunki lokalowe ale również w zakresie możliwości zapewnienia dostępu do szerszej liczby specjalistów oraz badań lekarskich.

Tylko samorządowcy będący blisko obywatela są w stanie w sposób właściwy zapewnić transkrypcję problemów społecznych i podjąć stosowne działania na podstawie dobrej diagnozy. Aktywność władz samorządowych i innych instytucji w rozwiązywaniu problemów społecznych winna przejawiać się w odpowiednio dobranych metodach badania opinii publicznej, którą zagwarantuje w sposób bezsprzeczny wprowadzenie ISO 9001:2015, oraz cyklicznych spotkań z Mieszkańcami na zebraniach w poszczególnych społecznościach, w których oprócz przedstawicieli władz, winni uczestniczyć również pracownicy urzędu gminy, odpowiedzialni za zgłaszane wcześniej przez lokalną społeczność zagadnienia i tematy z ramienia urzędu, czy też wyznaczeni przez Wójta.

Niezwykle istotne i ważne jest również jak najczęstsze umożliwienie spotkania się Mieszkańców z Wójtem, jednak zważywszy na zakres obowiązków, nie jest to zwykle możliwe każdego dnia. Z zasady tego typu dyżury pełnione winny być co najmniej 2 godziny w tygodniu, jednak z uwagi na specyfikę i problem gminy Wieniawa, zasadnym jest by czas ten obejmował jeden dzień w tygodniu.

Ważną grupą gospodarczą są małe i średnie przedsiębiorstwa. Należy wzmoczyć działania samorządu w zakresie wspierania rozwoju przedsiębiorczości wśród młodzieży, m.in. poprzez udzielenie wsparcia doradczo- szkoleniowego dla osób zakładających działalność gospodarczą. Wiąże się to obok uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego, z takim przygotowaniem urzędników, by w ciągu jednego dnia, każdy początkujący przedsiębiorca mógł otrzymać wsparcie doradcze i pomoc merytoryczną w tym zakresie bezpośrednio w urzędzie gminy. Każdorazowa zmiana obowiązujących przepisów prawa winna bezpośrednio od pracownika odpowiedzialnego za określony zakres trafiać bezpośrednio do zainteresowanego. Służyć będzie temu centrum dialogu gminnego, jako ośrodek pośredniczący w kolportażu istotnych dla młodych przedsiębiorców informacji. Należy rozważyć również stworzenie bazy i poprzez centrum powiadamiania sms udzielać informacji wszystkim zainteresowanym o najnowszych zmianach w przepisach i przekazywać tą drogą niezbędne informacje. Program szkoleń dla mieszkańców i przedsiębiorców winien wiązać się z przekazywaniem informacji na temat możliwości otrzymania pomocy finansowej w różnych branżach z dostępnych na rynku źródeł, bądź możliwości uzyskania dofinansowania. Niezwykle istotne jest również skierowanie działań w kierunku szkoleń oferowanych dla pracowników, a tym samym poprzez te działania, dostosowanie umiejętności szkolonych do potrzeb rynku pracy. To właśnie gmina, choć w pewnym stopniu wykracza to poza jej zakres zadań własnych, winna być motorem napędowym przedsiębiorczości i w każdy możliwy sposób przyczyniać się zarówno do poprawy sytuacji na rynku pracy, pośrednictwa czy pomocy w zatrudnieniu, oczywiście w sposób pośredni (szkolenia, kolportaż ofert, dostosowanie szkoleń do potrzeb przedsiębiorców, pośrednictwo informacji). Ułatwianie wejścia na rynek pracy młodym osobom niepozostającym w zatrudnieniu poprzez objęcie ich różnorodnymi formami wsparcia oraz programami aktywizacji zawodowej wiąże się z aplikowaniem środowiska samorządowego o organizację prospołecznych programów pomocowych w ramach dostępnych i adresowanych do JST. Tego typu skoordynowane działania w odpowiednim czasie przyniosą oczekiwany efekt w postaci zarówno rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, a zarazem przyczynią się do poprawy sytuacji ekonomicznej samorządu.

Rozwinięte społeczeństwo obywatelskie jest równie ważnym aspektem. Dzięki utworzeniu centrum dialogu gminnego, to utworzenie komórki merytorycznej w gminie zajmującej się zarówno doradztwem jak i wymianą czy przyjmowaniem wniosków obywatelskich dotyczących wszystkich aspektów i działań samorządu. Każdy głos mieszkańca winien być wysłuchany. Wspieranie inicjatyw obywatelskich to głównie mierze zachowanie funduszu sołeckiego poprzez jego propagowanie i ścisłą integrację z dokumentami planistycznymi gminy. Mieszkańcy, choć w niewielkim stopniu, czy to poprzez środki z funduszu sołeckiego czy też budżet obywatelski winni mieć wpływ na kierunki oraz priorytety działań gminy, zapisane wcześniej w strategii czy też innych dokumentach o znaczeniu wiążącym (strategia, plan rewitalizacji).

Utworzenie miejsc i warunków w celu wsparcia podmiotów realizujących zadania pożytku publicznego. Powyższe wynika z coraz większej aktywności inicjatyw obywatelskich, stowarzyszeń, grup nieformalnych czy kół gospodyń wiejskich. Każda tego typu inicjatywa przyczynia się do zwiększenia poczucia obywatelskości wśród społeczności lokalnej oraz powoduje zaangażowanie szerokiej liczby mieszkańców czy grup społecznych w te inicjatywy, a coraz częściej w tym kręgu działają osoby zaliczane do grup de faworyzowanych, czy zagrożonych wykluczeniem społecznym. Kontynuacja funkcjonowania funduszu sołeckiego w ramach budżetu gminy, to tak naprawdę jedna z niewielu form bezpośredniego działania mieszkańców ponieważ o tym na co zostaną przeznaczone środki w konkretnym sołectwie decydują mieszkańcy głosując w trakcie zebrania wiejskiego. Projekt wniosku dotyczący funduszu sołeckiego może złożyć sołtys, rada sołecka lub 15 pełnoletnich mieszkańców sołectwa. Uchwała zebrania wiejskiego dotycząca wniosku musi zostać dostarczona wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi do 30 września roku poprzedzającego rok, w którym poniesione zostaną wydatki. Aby przedsięwzięcie mogło być zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego, musi spełniać trzy warunki:

- służyć poprawie życia mieszkańców
- należeć do zadań własnych gminy
- być zgodne ze strategią rozwoju gminy

Aby wniosek o dofinansowanie z funduszu sołeckiego był poprawny, musi zawierać:

- wskazanie przedsięwzięć do realizacji na terenie danego sołectwa;
- oszacowanie kosztów realizacji planowanych przedsięwzięć;
- koszty przedsięwzięć muszą mieścić się w limicie środków przeznaczonych dla danego sołectwa;

- uzasadnienie, w którym należy przede wszystkim wskazać w jaki sposób realizacja danego przedsięwzięcia przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców danego sołectwa.

Wniosek ponadto musi być złożony we właściwym terminie (do 30 września każdego roku na rok następny). Jeśli wójt uzna, że wniosek nie spełnia powyższych wymogów, w ciągu 7 dni od dnia jego otrzymania informuje o tym sołtysa.

Sołtys może w ciągu 7 dni podtrzymać wniosek sołectwa. Jeżeli wniosek zostaje zaakceptowany, rada gminy podejmuje uchwałę o włączeniu przedsięwzięć finansowanych ze środków funduszu sołectkiego do budżetu gminy. Przedsięwzięcia finansowane ze środków funduszu sołectkiego są wykonywane w ramach budżetu gminy i ich przyjęcie do realizacji, a następnie wykonanie odbywa się w oparciu o ogólnie obowiązujące przepisy dotyczące gospodarki finansowej gminy.

Na terenie Gminy Wieniawa brakuje lokali socjalnych oraz duża liczba młodych małżeństw nie posiada mieszkań własnościowych. W większości młode małżeństwa z dziećmi zamieszkują wraz z rodzicami, ponieważ nie stać ich na zakupienie mieszkania bądź wybudowanie domu. Warunki na rynku nieruchomości nie pozwalają również na wynajem mieszkania z uwagi na ich brak oraz wygórowaną cenę najmu. Wybudowanie nowych lokali socjalnych i mieszkaniowych w ramach Rządowego Programu Mieszkanie Plus poprawi sytuację społeczną młodych rodzin, stworzy możliwości posiadania własnościowego mieszkania. W dalszej perspektywie zapobiegnie wyjazdom młodych małżeństw z dziećmi w poszukiwaniu poprawy jakości swojego życia.